

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

39. GENEL KURUL TOPLANTISI

KONUŞMASI

**22 Ocak 2009
İstanbul**

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxioffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Başkanlar, sayın üyeler, değerli basın mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum,

Derneğimizin 39. Genel kuruluna hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi TÜSİAD olarak, görüşlerimizi sık sık siz değerli üyelerimizle, kamuoyu ve yetkili mercilerle paylaşıyoruz. Bugün, de yine gündemi ve ileriye dönük değerlendirmelerimizi sizlerle paylaşacağız.

Ancak, izninizle, bugüne gelmeden önce, 39 yıllık mazimizde dünyanın ve Türkiye'nin yaşadığı önemli dönüm noktalarına değinmek, TÜSİAD'ın bu önemli noktalarda oynadığı role bakmak arzusundayım.

Son otuz senenin sonu 9'la biten yıllarına baktığımızda gerek ülkemiz, gerekse dünya açısından kritik dönemeçler yaşandığını görüyoruz.

1979 yılında İran devrimi ve Sovyetler Birliğinin Afganistan'ı işgali önemli stratejik ve siyasal gelişmeleri tetikledi. Aynı yıl, Türkiye içe kapalı ekonomik yapısının, o güne kadar ki en derin krizini yaşıyordu. Bu krizden o gün için son derece cesur olan 24 Ocak kararlarıyla çıktık. Ardından, yaşanan anarşi ortamı ve siyasetin buna karşı çaresiz kalması, Türkiye'yi 12 Eylül askeri darbesine götürdü.

1989 yılında Orta ve Doğu Avrupa'daki komünist rejimler kendi halkları tarafından tasfiye edildi. Berlin duvarı yıkıldı. Soğuk Savaş sona erdi. Türkiye de, dünya ile bütünleşme çabalarına hız verdi. Türkiye'nin AB üyelik müracaatı reddedilse bile üyelik hakkına sahip olduğu teyit edildi. O yıl yapılan yerel seçimlerden sonra, on yıl sürecek siyasal ve ekonomik krizler dönemi başladı.

1999 yılı dünyada Asya krizleri ve Rusya'nın mali çöküşünün yaşandığı yıl oldu. Bakü-Ceyhan anlaşmasının imzalandığı Bu yılın Aralık ayında AB Türkiye'nin üyeliğe aday olduğunu ilan etti. İMF ile imzalanan anlaşmanın yürütülememesi bizi 2001 krizine götürdü.

2009 yılının gündemi ise, hepimizin her gün daha açık ve vurucu şekilde sonuçlarını hissettiğimiz ekonomik kriz tarafından belirleniyor.

Geriye dönüp baktığımızda tüm bu süreçte, 39 yıl önce bir grup cesur ve kararlı iş adamının kurduğu TÜSİAD'ımızın, tam da amaçlarına uygun şekilde, öncü bir rol oynadığını görüyoruz. Topluma ve yöneticilere bir vizyon sunmaya çalıştığına tanık oluyoruz.

Tüm zorlu dönemlerde bu dernek, gönüllü üyelerinin desteğiyle Türkiye'nin ilerlemesi için gerekli vizyonu üretmeye çalıştı. İşadamlarının toplumsal sorumluluklarını bildiğini ve bunların gereğini yerine getirmeye niyeti ve şevki olduğunu gösterdi.

1979'da TÜSİAD, piyasa ekonomisine geçmenin savunuculuğunu, gelen çok ağır eleştirilere rağmen yapmıştı. 1989'da soğuk savaşın bitmesiyle birlikte Türkiye açısından AB entegrasyonunun önemini saptayıp gereken reformların yapılabilmesi için çabalarını sürdürmüştü.

Gerek hazırladığı raporlar, gerek kamuoyuyla paylaştığı görüşleriyle TÜSİAD Türk demokrasisinin derinleşmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına yönelik uyarılarını sürdürmüştü. Ekonomide yeni bir vizyon ortaya koymuş ve bu vizyon gereğince piyasa ekonomisinin kurumsallaşması çalışmalarına hız vermişti.

1999'da Helsinki zirvesine giden yolun açılmasında da örgütümüzün büyük katkıları oldu. 1998 yılında, Washington'da temsilcilik açarak ABD ile ilişkilerin yalnızca askeri eksenle sınırlı kalmaması için öncülük yaptı. Ve nihayet geçen sene geleceğin devi Çin'de de temsilcilik açarak küreselleşti.

Değerli üyeler,

Az önce de değindiğim gibi dünya 2009 yılına derin bir ekonomik krizle girdi. Krizin oluşumu ve gelişimine yönelik yeterince tartışma yapıldığı kanısındayız. Bu nedenle ileriye bakmanın daha doğru olduğunu düşünüyoruz.

Krizle mücadelede izlenen yöntemler dünyanın önüne iki yol açacak. Birincisi, özellikle krizle mücadelede istenen sonuçların alınmaması durumunda, ekonomide kamu ağırlığının artması, küreselleşme karşıtlığının güçlenmesi, korumacılığın yeniden gündeme gelmesi ihtimali. İkinci yol ise, ekonominin yeniden büyüme çizgisine oturması ve küresel regülasyon anlayışının güçlenmesi.

Bu büyüme sürecinde G-20 ve ötesi koordinasyon girişimlerinin artması ve temiz enerjiyi ve sosyal dengeleri gözetilen bir büyüme modelinin benimsenmesi beklenir. Biz, Türk Özel sektörü olarak, ikinci yolun, yani piyasa referanslı ama küresel regülasyonların kurumsallaştığı, progresif, katılımcı, dengeli bir dönemin başlayacağına inanıyoruz.

Değerli üyeler,

Türk iş dünyası olarak bu dönemi ve dinamiklerini iyi anlamak zorundayız. Ancak henüz, küresel krizin hangi safhasında olduğumuzdan bile emin değiliz. Üstelik, krize yönelik geliştirilen önlem paketlerinin de ne derece etkili olabilecekleri belli değil.

Krizin boyutlarına ilişkin bu belirsizlik, Türkiye üzerindeki etkisinin de tam olarak öngörülmesini zorlaştırıyor. Etkinin boyutlarının “teğet geçme” ile “yerle bir etme” arasında değişmesi, girişimciler ve tüketiciler nezdinde ciddi bir belirsizliğe neden oluyor.

Bu bilinmezlik ve gelecekte duyulan endişe, ekonomiyi neredeyse durma noktasına getirdi. Duran ekonominin çarklarının yeniden dönmeye başlaması için mutlaka bazı adımların atılması gerektiği görüşündeyiz.

Odaklanmamız gereken iki acil ve temel sorun var;

1. Finansal sistemin sorunsuz çalışması ve reel sektörün krediye erişim kanallarının açık tutulması.
2. Yurtiçi talebin uyarılması.

Ancak bir konu var ki, ikisinden de daha önemli ve sonuçları itibariyle belirleyici: Beklenti yönetiminin doğru yapılması ve güvenin sağlanması. Beklentiler iyi yönetilemediğinde, iç tüketim daha da hızla daralacak, firmalar kontrolsüz bir küçülme sürecine girecek ve işsizlik artmaya devam edecektir. Bu fasit dairenin kırılması için, öncelikle ekonomik durumun mümkün olduğunca gerçekçi bir analizinin yapılması gerektiği kanısındayız.

Hükümetin, hane halkının ve firmaların bu analiz çerçevesinde mutabık olması ve bu mutabakat doğrultusunda bütüncül politikaların belirlenmesi ve kararlı adımların atılması elzemdir. İşte beklenti yönetiminden ve güvenin tesis edilmesinden kastımız budur.

Ancak Halen 2009 yılının büyümesini eksi 4 ile artı 4 arasında tartışıyor olmamız maalesef bu beklenti yönetiminin iyi yapılmadığının belirgin bir örneğidir. Acilen kısa vadede likidite sorununu çözecek, talebi uyandıracak ve uzun vadede de rekabet gücünün tahrip olmasını engelleyecek bir plana ihtiyacımız var. Hareket planımızı aşağıdaki tespitler ışığında belirlemek mümkün;

Öncelikle, son gelişmeler, kısa bir süre içinde bir IMF anlaşmasının tamamlanabileceğini işaret ediyor. Bu memnuniyet verici. Tahmin ediyoruz ki, IMF de, içinde bulunduğumuz konjoktürü göz önünde bulundurarak alışımlı uygulamaların ötesine geçecektir. Özellikle kamu maliyesi araçlarının etkili kullanımında, İMF'in bu tavrı önemli olacaktır.

İkinci olarak likiditenin artması ve talebin canlanması gerekiyor. Bunu sağlamanın en temel önlemlerden biri, vergilerin azaltılması. En azından, daha fazla vakit kaybetmeden kamu fon akımı da dikkate alınarak vergi yükümlülüklerinin, makul bir faiz oranı ile, ötelenmesi doğru olacaktır. Diğer önlem alanı şirketler sektörünün yabancı para ihtiyacıdır. Bu problemin kısa dönemde, IMF, Merkez Bankası, Hazine gibi kaynaklardan yararlanılarak oluşturulabilecek bir fon ile aşılması mümkündür. Tabii burada fonun nasıl ve ne şekilde yönetileceği de önemlidir.

Fon, sağlıklı şirketlerin, ödemede zorluk çektikleri kredileri için bir köprü finansman rolü görecektir. Bu çözüm, reel sektör ile bankacılık sektörü arasındaki sorunların birbirini olumsuz etkilemesini de engelleyecektir. Öte yandan, enflasyonist baskıların azaldığı görülmektedir. Merkez Bankasının izlemekte olduğu faiz indirim sürecinin, iç talebe olumlu etkisi kısa sürede hissedilecektir.

Son olarak hazırlıkları tamamlanmış olan sektörel ve bölgesel teşvik sisteminin, bir an önce yürürlüğe girmesi, yoğunlaşan küresel rekabet ortamında Türkiye'nin rekabet gücünü korumasına imkan sağlayacaktır.

Değerli üyeler,

Son üç yılda Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin seyrinden memnun olmamız söz konusu değil. Her iki tarafa da hakim olan atalet ve güvensizlikten bir an önce kurtulmamız gerekiyor. Sayın Başbakanın Brüksel ziyaretini ve baş müzakerecilik görevinin bir devlet bakanlığında kurumsallaşmasını bu açıdan çok olumlu karşılıyoruz. Bu yeni hamlenin süreceğini ümit ediyoruz.

Bize göre, yaşanan küresel ekonomik ve siyasal krizler Avrupa Birliği ile Türkiye'nin birbirilerine duydukları ihtiyacı daha da belirgin hale getirmiştir. Siyaset seçkinlerinin kısır hesaplarla bunu henüz kabul etmemeleri bu gerçeği değiştirmez. Türkiye 2014 yılında Avrupa Birliği üyesi olmalı ve 2018 yılında da euro alanına girmelidir. şüphesiz, bu hedefler, ekonomik, siyasal, hukuksal, toplumsal atılımlar gerektirir. Bu hedeflere yönelik olarak istikrarlı şekilde kendisini yenileyen, eksiklerini gideren bir Türkiye, G-20 türü oluşumlarda da ön plana çıkacaktır.

Unutmamalıyız ki, 21. Yüzyılın dünyası, gelişmekte olan ülkelerin, küresel ekonomik büyümenin yükünü, artan ölçüde, taşıyacağı bir dünya olacaktır. Bu ülkelerden birisi olan Türkiye, benzersiz jeopolitik konumu, güçlü ittifak ilişkileri ve bölgesindeki etkisiyle yeni siyasal yapılanmanın mimarları arasına girecektir.

Bu yükümlölükler, bizi her konuda hazırlıklı olmaya, sorunlarımızı çözmek üzere güçlü bir siyasi irade üretmeye, sosyal mutabakat sağlamada daha fazla beceri sergilemeye zorlamaktadır. Aynı zamanda bu dönem, toplumsal alanın oyuncularıyla siyasetin, her zamankinden daha çok iletişim ve etkileşim içinde olmaları gereken bir dönem anlamına da geliyor.

Bunun da ötesinde, toplum olarak kendimize hedefler belirlemeli, ülkeyi tüketen kutuplaşmaları, çatışmaları sona erdirecek bir ortak vizyonun şekillenmesi için çabalarımızı arttırmalıyız. Türkiye 21. Yüzyılın şekillenmesine katkıda bulunabilecek bir ülkedir.

Bu potansiyeli gerçekleştirmek için 200 yıllık çağdaşlaşma ve 85 yıllık Cumhuriyet dönemindeki kazanımlarını laik demokratik bir hukuk devleti çerçevesi içinde pekiştirmesi şarttır. Türkiye, dünyanın gittiği daha özgürlükçü, daha eşitlikçi, bireysel haklara saygılı yönde gitmek zorundadır.

Bunu da, sosyal adalet boyutu giderek ön plana çıkarılmış bir piyasa ekonomisi bağlamında gerçekleştirecektir.

TÜSİAD, bu yeni dönemin tanımlanması, kavranması ve gerekenlerin yapılarak ülkenin önünün açılması için bugün geçmişten bile daha yüksek yükümlülük altındadır. Bu yükümlülüğü taşımak için birikimi, enerjisi, vizyonu ve her şeyden önemlisi cesareti vardır.

Ben daha çocukken kurulan, ve ilk kadın başkanı olmaktan tarifsiz bir onur duyduğum bu derneğin Türkiye’de bilançosunun çok olumlu olduğuna inanıyorum. TÜSİAD bu bilançoyu üyelerinin desteği ve onlardan aldığı güçle başarmıştır.

Bu nedenle bir kez daha belirtmek isterim ki, Türk iş aleminin öncü kuruluşu olarak ülkemizin ihtiyaç duyduğu vizyonun şekillenmesine katkıda bulunmaya, toplumumuzun refahını ve huzurunu arttıracak açılımların belirlenmesinde öncülük etmeye devam etmeliyiz.

Değerli üyeler,

Bildiğiniz gibi TÜSİAD üyelerinin ortak vizyonlarını hayata geçirme işlevini örgütümüz yüklenir. Kuruluşundan beri örgütün maestrosu olan Genel Sekreterlerin varmış olduğumuz yerdeki payı küçümsenemez. Özellikle bu Genel Kurulla birlikte görevini Zafer Yavan’a devredecek olan Dr. Haluk Tükel’in son 15 yılda derneğimizin küresel ölçekte saygın, öncü ve 21. Yüzyılın Türkiye’sine önderlik edecek bir kurum haline gelmesindeki üstün katkılarını bu vesileyle anmak ve kendisine huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Sözlerime son verirken belirtmek istiyorum ki, 38 yıl önce, bu derneği kuranların büyük hayallerini sürdürmek, onlara yenilerini eklemek ve gerçekleştirmek bizim için hem kaçınılmaz bir sorumluluk hem de eşi bulunmayan bir hazdır. Hepinize saygılarımı sunarım